

Bruxelles, 5. prosinca 2022.
(OR. en)

15653/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0398(COD)

JAI 1624
COPEN 431
DROIPEN 163
ENFOPOL 621
CODEC 1932

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	2. prosinca 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 684 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 684 final.

Priloženo: COM(2022) 684 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.12.2022.
COM(2022) 684 final

2022/0398 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Mjere ograničavanja ključan su alat za promicanje ciljeva Zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP), kako je utvrđeno u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Ti ciljevi uključuju zaštitu vrijednosti EU-a, očuvanje međunarodnog mira i sigurnosti te učvršćivanje i podupiranje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava.

Kako bi se te vrijednosti očuvale, EU može uvesti mjere ograničavanja protiv zemalja, subjekata, pravnih osoba ili fizičkih osoba izvan EU-a. Te mjere uključuju ciljne pojedinačne mjere, tj. ciljne financijske sankcije (zamrzavanje imovine) i ograničenja ulaska (zabrana putovanja), kao i sektorske mjere, tj. embargo na oružje ili gospodarske i financijske mjere (npr. ograničenja uvoza i izvoza te ograničenja pružanja određenih usluga, kao što su bankarske usluge)¹.

EU trenutačno na snazi ima više od 40 skupova mjera ograničavanja. Nekima od njih provode se mjere ograničavanja koje donose Ujedinjeni narodi, a ostale samostalno donosi EU. Osim mjera koje se odnose na specifične situacije u pojedinim zemljama, EU je donio i općenite mjere usmjerene protiv širenja i upotrebe kemijskog oružja, kibernetičkih napada, kršenja ljudskih prava i terorizma². Mjere ograničavanja obvezujuće su za države članice i za svaku osobu ili subjekt u nadležnosti država članica (subjekti iz EU-a)³.

(1) Nedosljedna provedba Unijinih mjera ograničavanja

S pojačanim donošenjem Unijinih mjera ograničavanja proteklih desetljeća⁴ proširili su se i načini za njihovo izbjegavanje. Komisija je prethodno ukazala na nedosljednu provedbu mjera ograničavanja i činjenicu da ta nedosljednost smanjuje učinkovitost tih mjera i jedinstvenost stava EU-a⁵.

¹ Mjere ograničavanja donosi Vijeće. Vijeće prvo donosi odluku u okviru ZVSP-a na temelju članka 29. UEU-a. Mjere predviđene odlukom Vijeća provode se na razini EU-a ili na nacionalnoj razini. Prema dosadašnjoj praksi države članice izravno provode mjere kao što su embargo na oružje ili ograničenja ulaza u okviru svoje pravne obveze postupanja u skladu s odlukama Vijeća u okviru ZVSP-a. Druge mjere uključuju djelomično ili potpuno prekidanje gospodarskih odnosa s trećom zemljom i pojedinačne mjere zamrzavanja financijskih sredstava i gospodarskih izvora te zabranu stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora. Te se mjere provode uredbom koju donosi Vijeće kvalificiranom većinom glasova na temelju zajedničkog prijedloga Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije, na temelju članka 215. UFEU-a. Odredbe za sprečavanje izbjegavanja mjera mogu se pronaći u obje vrste akata.

² Za pregled vidjeti kartu sankcija EU-a, dostupnu na <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>.

³ Unutar jurisdikcije (državnog područja) Unije, tj.: (a) na području Unije, uključujući njezin zračni prostor; (b) u svim zrakoplovima i na svim plovilima koji su pod jurisdikcijom države članice; (c) na sve osobe na području ili izvan područja Unije koje su državljani neke države članice; (d) na sve pravne osobe, subjekte ili tijela, na području ili izvan područja Unije, koji su registrirani ili osnovani u skladu s pravom neke države članice; (e) na sve pravne osobe, subjekte ili tijela u vezi s bilo kojim poslom koji se u cijelosti ili djelomično odvija u Uniji (vidjeti npr. članak 17. Uredbe Vijeća (EU) br. 269/2014 od 17. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL L 078, 17.3.2014., str. 6.)

⁴ Vidjeti Prikaz sankcija EU-a, prethodna napomena 2.

⁵ Komunikacija Komisije, „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti”, COM(2021) 32 final od 19.1.2021., odjeljak 5. (jačanje primjene i izvršavanja sankcija EU-a), str. 16., dostupno na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0032&from=EN>. U istoj Komunikaciji Komisija

Jedinstven stav EU-a posebno je važan u trenutačnom kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. EU je uveo niz mjera ograničavanja protiv ruskih i bjeloruskih pojedinaca i subjekata, od kojih su neke uvedene još 2014. U tom kontekstu, kako bi se poboljšala koordinacija u provođenju ovih mjera ograničavanja na razini EU-a, Komisija je osnovala radnu skupinu „Zamrzavanje i privremeno oduzimanje”. Ta radna skupina osigurava koordinaciju među državama članicama i agencijama EU-a kao što su Europol i Eurojust. U okviru te radne skupine redovito se raspravlja o potrebi za zajedničkim kaznenopravnim pristupom kako bi se fizičke i pravne osobe uključene u kršenje Unijinih mjera ograničavanja privele pravdi.

Za provođenje i izvršavanje Unijinih mjera ograničavanja prvenstveno su odgovorne države članice. Nadležna tijela u državama članicama moraju procijeniti je li došlo do kršenja relevantne Odluke Vijeća i Uredbe Vijeća donesene na temelju članka 29. UFEU-a ili članka 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) i poduzeti odgovarajuće mjere. U tom pogledu uredbe EU-a sustavno uključuju odredbu kojom se od država članica zahtijeva da donesu nacionalna pravila kojima se predviđaju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće sankcije za kršenje odredaba tih pravnih akata Unije⁶.

Osim tih ograničenja, te odluke i uredbe općenito uključuju:

- klauzulu o sprečavanju izbjegavanja mjera, kojom se zabranjuje svjesno i namjerno sudjelovanje u aktivnostima kojima se nastoje izbjeći navedene mjere ograničavanja⁷, i
- druge obveze, posebice izvješćivanje o koracima koji su poduzeti radi provedbe mjera ograničavanja (npr. izvješćivanje nadležnih tijela o vrijednosti imovine koja je zamrznuta).

Iako članak 29. UFEU-a i članak 215. UFEU-a Vijeću služe kao pravna osnova za donošenje mjera ograničavanja u slučaju donošenja Unijinih mjera ograničavanja, pravnom osnovom za donošenje mjera ograničavanja ne predviđa se usklađivanje kaznenopravnih definicija ni vrsta i razina kaznenopravnih sankcija⁸.

(2) Razlike među kaznenopravnim definicijama i sankcijama država članica

S obzirom na neusklađenost na razini EU-a nacionalni se sustavi znatno razlikuju u pogledu kriminalizacije kršenja prava EU-a o Unijinim mjerama ograničavanja. U 12 država članica kršenje Unijinih mjera ograničavanja isključivo je kazneno djelo. U 13 država članica kršenje tih mjera može biti upravni prekršaj ili kazneno djelo⁹. Kriteriji prema kojima se postupanje

napominje da primjena Unijinih mjera ograničavanja nije ujednačena u cijelom EU-u koliko bi trebala biti. Zbog toga nastaju poremećaji na jedinstvenom tržištu jer poduzeća iz EU-a, uključujući društva kćeri stranih poduzeća iz EU-a, mogu izbjegavati zabrane. Nadalje, nastaje i nesigurnost među subjektima. Kao što je navedeno, nedosljednim izvršavanjem smanjuje se učinkovitost mjera ograničavanja i jedinstvenost stava EU-a. Među ostalim inicijativama, u strategiji se poziva na daljnju koordinaciju između Komisije i država članica kako bi se osiguralo da nacionalne sankcije za kršenje Unijinih mjera ograničavanja budu djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.

⁶ Za primjer vidjeti članak 8. Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanje Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, pročišćeni tekst dostupan na [EUR-Lex - 02014R0833-20220413 - HR – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁷ Napominje se da se ta klauzula primjenjuje i ako mjere ograničavanja nisu prekršene; dovoljno je sudjelovati u mehanizmima uspostavljenima u tu svrhu.

⁸ Usklađivanje kaznenopravnih definicija i sankcija ne može se provesti na nezakonodavnoj pravnoj osnovi članka 29. UFEU-a i članka 215. UFEU-a.

⁹ Mreža protiv genocida, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u

svrstava u jednu ili drugu kategoriju mjera u pravilu su povezani s njegovom težinom (ozbiljnošću), koja se određuje kvalitativno (namjera, krajnja nepažnja) ili kvantitativno (šteta)¹⁰, ali se razlikuju među državama članicama. U dvije države članice za konkretno kazneno djelo kršenja Unijinih mjera ograničavanja trenutno se mogu izreći samo upravne sankcije¹¹.

Osim toga, postoje znatne razlike među sustavima sankcija država članica. U 14 država članica najdulje trajanje kazne zatvora iznosi od dvije do pet godina. U osam država članica moguće su najdulje kazne od osam do 12 godina¹². Najveća novčana kazna koja se kao kaznenopravna ili upravna sankcija može izreći za kršenje Unijinih mjera ograničavanja znatno se razlikuje među državama članicama, u rasponu od 1 200 EUR do 5 000 000 EUR¹³.

U 14 država članica propisana je kaznena odgovornost pravnih osoba za kršenje Unijinih mjera ograničavanja¹⁴. Osim toga, 12 država članica propisalo je upravne sankcije, posebno novčane kazne, koje mogu biti izrečene pravnim osobama ako njihovi djelatnici ili njihova uprava krše mjere ograničavanja. Najveće novčane kazne za pravne osobe iznose od 133 000 EUR do 37,5 milijuna EUR¹⁵.

(3) Nedostatak kaznenih istraga i progona

U praksi vrlo malen broj pojedinaca ili pravnih osoba odgovornih za kršenje Unijinih mjera ograničavanja zaista bude pozvan na odgovornost¹⁶. Međutim, u izvješću Mreže protiv genocida napominje se da se „u posljednje vrijeme može uočiti pozitivan trend u pogledu broja pokrenutih provedbenih mjera i povećanja kazni koje izriču određena nacionalna tijela”¹⁷.

nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., Prilog, dostupno na https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/genocide_network_report_on_prosecution_of_sanctions_restrictive_measures_violations_23_11_2021.pdf. Radi prezentiranja u Radnoj skupini Vijeća za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima (COPEN) izvješće je objavljeno i u dokumentu Vijeća 7274/22 od 16. ožujka 2022.

¹⁰ Mreža protiv genocida, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., odjeljak 5.1., str. 22.

¹¹ Isto.

¹² Isto, odjeljak 5.2., str. 23.

¹³ Isto, odjeljak 5.3., str. 24.

¹⁴ Isto, na temelju izvješća Mreže protiv genocida i daljnjeg istraživanja koje je provela Komisija.

¹⁵ Isto.

¹⁶ Mreža protiv genocida, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., str. 4. Pregled relevantnog zakonodavstva država članica i država promatrača mreže nalazi se u prilogu izvješću stručnjaka, vidjeti https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/genocide_network_report_on_prosecution_of_sanctions_restrictive_measures_violations_23_11_2021.pdf. Radi prezentiranja u Radnoj skupini Vijeća za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima (COPEN) izvješće je objavljeno i u dokumentu Vijeća 7274 od 16. ožujka 2022.

¹⁷ Mreža protiv genocida, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., str. 13.

Unatoč pozitivnim kretanjima u nekim državama članicama, čini se da su u rijetkima od njih u tijeku sudski postupci povezani s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja¹⁸. To može poslužiti kao pokazatelj da se u mnogim državama članicama ne daje dovoljna prednost istragama i kaznenom progonu počinitelja kršenja Unijinih mjera ograničavanja. U tom pogledu treba napomenuti da su Europol i Eurojust razvili niz aktivnosti za daljnju potporu policijskim i pravosudnim tijelima u istragama i kaznenom progonu počinitelja kršenja Unijinih mjera ograničavanja. U svojim bazama podataka unakrsno provjeravaju pojedince i poduzeća uvrštena na popis EU-a. Europol je pokrenuo i „operaciju Oscar”¹⁹ kako bi podržao financijske istrage država članica usmjerene na imovinu koju su kaznenim djelima stekli pojedinci i pravni subjekti na koje se primjenjuju Unijine mjere ograničavanja. Istodobno se kaznene istrage i kazneni progon često temelje na podacima upravnih tijela o otkrivenim slučajevima kršenja Unijinih mjera ograničavanja koji se prosljeđuju tijelima kaznenog progona. Nedostatak primjera prosljeđivanja upućuje na slabost takve operativne suradnje u nacionalnim lancima izvršavanja.

(4) Negativne posljedice *statusa quo*

Kad tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudna tijela nemaju na raspolaganju odgovarajuće alate i resurse za sprečavanje, otkrivanje, istragu i kazneni progon kršenja Unijinih mjera ograničavanja, pojedinci i pravne osobe uvršteni na popis čija je imovina zamrznuta i dalje u praksi potencijalno imaju pristup svojoj imovini i režimima potpore na koje su usmjerene Unijine mjere ograničavanja, što otežava postizanje ciljeva tih mjera.

Nadalje, države članice imaju vrlo različite definicije i sankcije za kršenje Unijinih mjera ograničavanja na temelju svojeg upravnog i/ili kaznenog prava. To pokazuje da bi se ista povreda mogla kazniti različitim sankcijama i na različitim razinama izvršavanja. Time se oslabljuje provedba Unijinih mjera ograničavanja i ugrožava vjerodostojnost ciljeva EU-a.

Naposljetku, u nekim slučajevima imovinska korist stečena aktivnostima kojima se krše Unijine mjere ograničavanja također može omogućiti subjektima i pojedincima na koje se odnose te mjere ograničavanja da i dalje sudjeluju u ponašanju zbog kojeg su podlijegali mjerama ograničavanja.

(5) Ciljevi prijedloga

U tom kontekstu, na prijedlog Europske komisije predstavljen 25. svibnja 2022.²⁰ Vijeće je odlučilo kršenje Unijinih mjera ograničavanja dodati u područja kriminaliteta koja ispunjavaju kriterije iz članka 83. stavka 1. UFEU-a. To je Komisiji omogućilo da donese ovaj Prijedlog direktive u okviru redovnog zakonodavnog postupka, s ciljem usklađivanja definicija kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja.

Ciljevi su ovog Prijedloga sljedeći:

¹⁸ Za odabrane slučajeve vidjeti izvješće Mreže protiv genocida, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., str. 14.

¹⁹ Europol, *EU-wide operation targeting criminal assets in relation to the Russian invasion of Ukraine* (Operacija na razini EU-a usmjerena na imovinu stečenu kaznenim djelima u vezi s ruskom invazijom na Ukrajinu), dostupno na: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/eu-wide-operation-targeting-criminal-assets-in-relation-to-russian-invasion-of-ukraine>.

²⁰ Europska komisija, Prijedlog odluke Vijeća o dodavanju kršenja Unijinih mjera ograničavanja područjima kriminaliteta utvrđenima u članku 83. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, COM(2022) 247 od 25.5.2022.

- (a) usklađivanje definicija kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja;
- (b) osiguravanje učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih vrsta i razina sankcija za kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja;
- (c) poticanje prekograničnih istrage i kaznenih progona; i
- (d) poboljšanje operativne učinkovitosti nacionalnih lanaca izvršavanja zakonodavstva kako bi se potaknule istrage, kazneni progon i sankcioniranje.

• **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Člankom 2. UFEU-a utvrđuju se zajedničke vrijednosti EU-a, a to su ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava. Učinkovitim provedbom mjera ograničavanja, među ostalim kaznenopravnim mjerama usmjerenima protiv kršenja mjera ograničavanja, podupiru se te zajedničke vrijednosti unutar i izvan Unije.

Nadalje, EU je područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica. Njegov je cilj zajamčiti visoku razinu sigurnosti mjerama koje uključuju sprečavanje i suzbijanje kriminaliteta, rasizma i ksenofobije. U skladu s člankom 83. stavkom 1. UFEU-a Europski parlament i Vijeće mogu utvrditi minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području osobito teškog kriminaliteta s prekograničnim elementima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja.

Usklađivanje definicija i sankcija za kazneno djelo kršenja Unijinih mjera ograničavanja dopunjuje Komisijin prijedlog direktive o povratu i oduzimanju imovine, kojom bi se provele strategija za sigurnosnu uniju²¹ i strategija EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala²². Cilj je Prijedloga direktive o povratu i oduzimanju imovine jačanje sposobnosti nacionalnih tijela za praćenje, identifikaciju i zamrzavanje imovine te za upravljanje imovinom koja čini imovinsku korist stečenu kaznenim djelom. Nadalje, njime se predviđa ojačani pravni okvir za oduzimanje, uključujući posebne slučajeve u kojima osuđujuća presuda za određeno kazneno djelo nije moguća.

Osim toga, Prijedlog direktive o povratu i oduzimanju imovine pridonosi učinkovitoj provedbi mjera ograničavanja jer se njime od država članica zahtijeva da omoguće praćenje i identifikaciju imovine povezane s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja kako je definirano u nacionalnom pravu. Nadalje, Prijedlogom se uvode revidirana pravila o povratu i oduzimanju imovine primjenjiva na kazneno djelo kršenja Unijinih mjera ograničavanja.

Nakon donošenja ovog Prijedloga direktive o usklađivanju definicija i sankcija povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja, pravila o praćenju i identifikaciji, zamrzavanju, upravljanju i oduzimanju postat će primjenjiva na imovinu povezanu s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja. U konačnici, imovinska korist stečena kršenjem Unijinih mjera ograničavanja, na primjer, ako bi pojedinci i poduzeća stavili na raspolaganje financijska sredstva subjektima na koje se primjenjuju ciljane financijske sankcije (tj. zamrzavanje

²¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o strategiji EU-a za sigurnosnu uniju, COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

²² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Strategiji EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021.–2025., COM(2021) 170 final, 14.4.2021.

imovine), mogla bi postati predmetom mjera oduzimanja. Istodobno, oduzimanjem bi se mogli obuhvatiti predmeti i sredstva namijenjeni ili upotrijebljeni za kršenje mjera ograničavanja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Uredbe Vijeća o Unijanim mjerama ograničavanja

Utvrđivanjem minimalnih pravila o kaznenopravnoj definiciji kršenja mjera ograničavanja na temelju članka 83. stavka 1. UFEU-a i sankcija za to kršenje ojačala bi se provedba mjera ograničavanja u državama članicama, čime bi se dopunile mjere poduzete u skladu s člankom 29. UFEU-a i člankom 215. UFEU-a. Odredba o sankcijama u uredbama Vijeća (EU) br. 833/2014 i br. 269/2014²³ ojačana je u okviru šestog paketa mjera ograničavanja donesenog kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine. Izmijenjenim odredbama države članice obvezuju se na utvrđivanje pravila o sankcijama, uključujući, prema potrebi, kaznenopravne sankcije, koje se primjenjuju na kršenja tih uredbi te na poduzimanje svih mjera potrebnih za osiguranje njihove provedbe. Sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice dužne su isto tako predvidjeti odgovarajuće mjere za oduzimanje imovinske koristi stečene takvim povredama.

Vijeće je 21. srpnja 2022. donijelo Uredbu Vijeća (EU) 2022/1273²⁴, kojom su izmijenjeni članci 8. i 9. Uredbe Vijeća (EU) br. 269/2014. Konkretnije, kako bi se osigurala djelotvorna i ujednačena provedba te uredbe i s obzirom na to da su programi za izbjegavanje mjera ograničavanja sve složeniji, što otežava njezinu provedbu, osobe i subjekte uvrštene na popis koji imaju imovinu koja je u nadležnosti države članice obvezuje se da prijave tu imovinu i surađuju s nadležnim tijelom u provjeri te prijave (članak 9.)²⁵. Neispunjavanje te obveze predstavljat će izbjegavanje mjera²⁶. Uredbom Vijeća (EU) 2022/1273 jača se i odredba o obvezama prijavljivanja za subjekte iz EU-a kako bi se spriječilo kršenje i izbjegavanje zamrzavanja imovine (članak 8.)²⁷.

²³ Uredba Vijeća (EU) br. 833/2014 od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, SL L 229, 31.7.2014., str. 1.–11., pročišćeni tekst dostupan na: [EUR-Lex - 02014R0833-20220604 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20220604); Uredba Vijeća (EU) br. 269/2014 od 17. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL L 78, 17.3.2014., str. 6.–15.), pročišćeni tekst dostupan na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20220604>.

²⁴ Uredba Vijeća (EU) 2022/1273 od 21. srpnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine, ST/11451/2022/INIT, SL L 194, 21.7.2022., str. 1.–4.

²⁵ Članak 9. stavci od 1. do 3. Uredbe (EU) br. 269/2014 kako su izmijenjeni: „1. Zabranjuje se svjesno i namjerno sudjelovanje u aktivnostima čiji je cilj ili učinak zaobilaženje mjera iz članka 2. 2. Fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela navedeni u Prilogu I.: (a) prijavljuju prije 1. rujna 2022. ili u roku od šest tjedana od datuma uvrštenja na popis iz Priloga I., ovisno o tome što je kasnije, sredstva ili gospodarske izvore pod jurisdikcijom države članice koji im pripadaju, u njihovu su vlasništvu, posjedu ili pod njihovom kontrolom, nadležnom tijelu države članice u kojoj se ta sredstva ili gospodarski izvori nalaze; i (b) surađuju s nadležnim tijelom prilikom svake provjere takvih informacija. 3. Nepoštovanje stavka 2. smatra se sudjelovanjem, kako je navedeno u stavku 1., u aktivnostima čiji je cilj ili učinak zaobilaženje mjera iz članka 2.”

²⁶ Isto.

²⁷ Članak 8. stavak 1. Uredbe (EU) br. 269/2014 kako je izmijenjen: „1. Neovisno o primjenjivim pravilima o prijavljivanju, povjerljivosti i profesionalnoj tajni, fizičke i pravne osobe, subjekti i tijela: (a) nadležnom tijelu države članice u kojoj borave ili u kojoj imaju sjedište odmah priopćuju sve informacije koje bi mogle olakšati poštovanje ove Uredbe, kao što su informacije o računima i iznosima

Međutim, članak 29. UEU-a i članak 215. UFEU-a nisu odgovarajuća pravna osnova za usklađivanje kaznenih definicija te vrsta i razina kaznenopravnih sankcija.

Komunikacija Komisije iz 2021. o europskom gospodarskom i financijskom sustavu

U Komunikaciji iz 2021. pod naslovom „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti”²⁸ Komisija napominje da primjena Unijinih mjera ograničavanja nije ujednačena u cijelom EU-u koliko bi trebala biti. Zbog toga nastaju poremećaji na jedinstvenom tržištu jer poduzeća iz EU-a, uključujući društva kćeri stranih poduzeća u EU-u, mogu pronaći načine za izbjegavanje mjera ograničavanja. Nadalje, nastaje i nesigurnost među subjektima. Nedosljednim izvršavanjem smanjuje se učinkovitost Unijinih mjera ograničavanja i jedinstvenost stava EU-a. Među ostalim inicijativama, u strategiji se poziva na daljnju koordinaciju između Komisije i država članica kako bi se osiguralo da nacionalne sankcije za kršenje Unijinih mjera ograničavanja budu djelotvorne, proporcionalne i odvrćajuće.

Instrument za tehničku potporu

Naposljetku, u okviru Instrumenta za tehničku potporu²⁹ Komisija podupire države članice u izgradnji kapaciteta i pružanju tehničkih savjeta o provedbi mjera ograničavanja

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

U skladu s člankom 83. stavkom 1. UFEU-a, Europski parlament i Vijeće mogu direktivama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrditi minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području osobito teškog kriminaliteta s prekograničnim elementima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja.

Ta su područja kriminaliteta sljedeća: terorizam, trgovanje ljudima i seksualno iskorištavanje žena i djece, nezakonita trgovina drogom, nezakonita trgovina oružjem, pranje novca, korupcija, krivotvorenje sredstava plaćanja, računalni kriminal i organizirani kriminal. S obzirom na razvoj kriminaliteta Vijeće može donijeti odluku kojom se utvrđuju ostala područja kriminaliteta koja ispunjavaju kriterije definirane u tom stavku. Pritom odlučuje jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

Nakon donošenja Odluke Vijeća 2022/2332³⁰ područja kriminaliteta navedena u članku 83. stavku 1. UFEU-a uključuju i kršenje Unijinih mjera ograničavanja. To je Komisiji omogućilo da predstavi trenutačni prijedlog direktive.

zamrznutima u skladu s člankom 2. ili informacije koje imaju o sredstvima i gospodarskim izvorima na području Unije koji pripadaju, u vlasništvu su, u posjedu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela uvrštenih na popis iz Priloga I. i s kojima te fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela nisu postupali kao sa zamrznutim sredstvima i gospodarskim izvorima a obvezni su to učiniti, i takve informacije izravno ili preko države članice prosjeđuju Komisiji; te (b) surađuju s nadležnim tijelom prilikom svake provjere takvih informacija.”

²⁸ COM(2021) 32 final, 19.1.2021.

²⁹ Provedbena odluka Komisije od 9.3.2022. o financiranju instrumenta za tehničku potporu i donošenju programa rada za 2022., C(2022) 1379 final, 9.3.2022.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ciljevi su ove Direktive osigurati zajedničke definicije kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja i dostupnost učinkovitih, odvraćajućih i razmjernih kaznenopravnih sankcija za teška kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja. Kako je detaljnije navedeno u odlomcima u nastavku, te ciljeve ne mogu dostatno ostvariti države članice. Umjesto toga, oni se mogu na bolji način ostvariti na razini EU-a zbog opsega i učinaka predmetnog postupanja, čija je priroda prekogranična i koje potencijalno ugrožava postizanje ciljeva EU-a u pogledu očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti te zajedničkih vrijednosti EU-a. Stoga EU može donijeti potrebne mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji.

Kršenje Unijinih mjera ograničavanja područje je osobito teškog kriminaliteta jer može kontinuirano ugrožavati međunarodni mir i sigurnost, konsolidaciju i podupiranje demokracije, vladavinu prava i ljudska prava te znatno naštetiti gospodarstvu, društvu i okolišu. Zbog takvih kršenja pojedinci i subjekti čija je imovina zamrznuta ili čije su aktivnosti ograničene i dalje mogu pristupiti svojoj imovini, čime se ugrožava svrha tih mjera ograničavanja. Slično tome, novcem ostvarenim iskorištavanjem robe i prirodnih resursa kojima se trguje suprotno Unijinim mjerama ograničavanja može se omogućiti i da režimi na koje se odnose te mjere ograničavanja imaju stalan pristup potrebnim sredstvima (tj. da kupuju oružje) koja zatim upotrebljavaju u represivnim praksama i opetovanim teškim kaznenim djelima. Kršenje Unijinih mjera ograničavanja koje se odnose na trgovinu moglo bi nadalje pridonijeti nezakonitom iskorištavanju prirodnih resursa koji su u nadležnosti na koju se odnose te mjere ograničavanja.

Osim toga, velike razlike u definicijama i sankcijama za kršenje Unijinih mjera ograničavanja u upravnom i kaznenom pravu država članica upućuju na to da bi se za isto kršenje tih mjera mogle izreći i izvršiti različite sankcije. Te razlike otežavaju dosljednu primjenu politike Unije o mjerama ograničavanja. Mogle bi čak potaknuti počinitelje na traženje najpovoljnijeg pravnog sustava i u konačnici ih učiniti (gotovo) nekažnjivima u slučaju da odluče provoditi svoje aktivnosti u državi članici ili državama članicama koje predviđaju blaže sankcije ili su blaže u kaznenom progonu zbog kršenja Unijinih mjera ograničavanja. Time se narušava učinkovitost mjera ograničavanja i njihova provedba na razini Unije. Takva situacija mogla bi ugroziti ciljeve EU-a u pogledu očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti te zajedničkih vrijednosti EU-a. Stoga postoji posebna potreba za zajedničkim kaznenopravnim djelovanjem na razini EU-a kako bi se riješilo pitanje kršenja Unijinih mjera ograničavanja.

Nadalje, kršenja Unijinih mjera ograničavanja imaju jasnu, a ponekad čak i inherentnu prekograničnu dimenziju. Osim što ih obično krše fizičke osobe i pravni subjekti koji djeluju na globalnoj razini, Unijine mjere ograničavanja u nekim slučajevima, kao što su ograničenja bankarskih usluga, čak izričito zabranjuju prekogranično poslovanje. Stoga je njihovo kršenje po definiciji postupanje s prekograničnom dimenzijom koje iziskuje zajednički prekogranični odgovor na razini EU-a.

Naposljetku, usklađivanjem bi se povećao i odvraćajući učinak sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja.

³⁰ Odluka Vijeća (EU) 2022/2332 od 28. studenoga 2022. o utvrđivanju kršenja Unijinih mjera ograničavanja kao područja kriminaliteta koje ispunjava kriterije iz članka 83. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ST/10287/2022/REV/1, SL L 308, 29.11.2022., str. 18.–21.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. UFEU-a, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje svojeg cilja. Usklađivanje definicija kaznenih djela te vrsta i razina kaznenopravnih sankcija ograničeno je na ono što je potrebno za učinkovito suzbijanje kršenja Unijinih mjera ograničavanja u državama članicama. Mjere za uporabu istražnih alata i razmjenu informacija uvrštene su samo u mjeri koja je nužna za djelotvorno funkcioniranje predloženog kaznenopravnog okvira.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člankom 83. stavkom 1. UFEU-a, Europski parlament i Vijeće mogu direktivama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrditi minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području osobito teškog kriminaliteta s prekograničnim elementima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Provedena su ciljana savjetovanja s državama članicama u okviru Radne skupine za suradnju u kaznenim stvarima (COPEN) (8. rujna 2022.), Europolu (5. rujna) i Eurojustu (13. rujna). GU JUST organizirao je i detaljnu raspravu s članovima svoje stručne skupine za kaznenu politiku EU-a (16. rujna). Ta su se savjetovanja temeljila na posebnom upitniku Komisije koji je sadržavao pitanja o kaznenim djelima, sankcijama, pravilima o nadležnosti i odredbama o prekograničnoj suradnji koje treba uključiti u buduću Direktivu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nakon što je Rusija započela agresivni rat protiv Ukrajine, Komisija je početkom ožujka 2022. osnovala radnu skupinu „Zamrzavanje i privremeno oduzimanje”. Njezin je cilj osigurati koordinaciju među državama članicama u provedbi Unijinih mjera ograničavanja koje se odnose na ruske i bjeloruske pojedince i poduzeća uvrštene na popis te istražiti međudjelovanje Unijinih mjera ograničavanja i kaznenopravnih mjera. Te razmjene mišljenja uključivale su sastanke s nacionalnim nadležnim tijelima za provedbu mjera ograničavanja, Europolom, Eurojustom i mrežom protiv genocida³¹, čije je tajništvo smješteno u Eurojustu.

Posebna podskupina radne skupine „Zamrzavanje i privremeno oduzimanje” posvećena je poboljšanju provedbe Unijinih mjera ograničavanja. Konkretno, bavi se rješavanjem pitanja koja su postavila nacionalna tijela i razmatra moguće načine proaktivnog utvrđivanja imovine. U toj podskupini sudjeluju i nadležna tijela država članica. Tijekom razmjena mišljenja u kontekstu te podskupine više su se puta spominjale poteškoće u pozivanju pojedinaca i pravnih osoba uključenih u kršenje Unijinih mjera ograničavanja na odgovornost. Sudionici tih razmjena zalagali su se i za zajednički kaznenopravni pristup kršenju Unijinih mjera ograničavanja.

³¹ Eurojust, mreža protiv genocida, vidjeti <https://www.eurojust.europa.eu/judicial-cooperation/practitioner-networks/genocide-network?msclid=de6a1668cf6011eca5681e93e0033be2>.

Dokazi o potrebi za takvim zajedničkim pristupom posebno su navedeni u izvješću mreže protiv genocida iz prosinca 2021.³² U tom se izvješću naglašava potreba za kriminaliziranjem kršenja Unijinih mjera ograničavanja kako bi se osiguralo da pojedinci ili pravne osobe koji prekrše te mjere za to zaista odgovaraju³³. Osim toga, u izvješću se zaključuje da „kazneni progon počinitelja kršenja mjera ograničavanja stvara sigurnosnu mrežu kojom se izbjegava nekažnjavanje”, posebno u kontekstu najtežih međunarodnih zločina³⁴.

Nadalje, rasprave u okviru radne skupine „Zamrzavanje i privremeno oduzimanje” o razmjeni primjera dobre prakse u kaznenim istragama i zapljeni pokazale su važnost proaktivnog pristupa i koordinacije među tijelima odgovornima za provedbu Unijinih mjera ograničavanja. Financijsko-obavještajne jedinice, tijela za izvršavanje zakonodavstva i carinska tijela, zajedno s međunarodnim partnerima, civilnim društvom i istraživačkim novinarima, trebali bi surađivati i razmjenjivati informacije kako bi dobili tragove na temelju kojih će tijela za izvršavanje zakonodavstva moći pokrenuti istragu.

Komisija se 13. svibnja i 16. rujna 2022. savjetovala i sa svojom stručnom skupinom za kaznenu politiku EU-a³⁵. Stručna skupina općenito je pozdravila ideju usklađivanja definicija i sankcija na razini EU-a te je dala važan doprinos u pogledu kaznenih djela, sankcija, pravila o nadležnosti i prekogranične suradnje.

• Procjena učinka

Ovim se Prijedlogom direktive nastoje uskladiti definicije kaznenih djela i sankcija u vezi s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja. On slijedi nakon donošenja Odluke Vijeća (EU) 2022/2332 o utvrđivanju kršenja Unijinih mjera ograničavanja kao područja kriminaliteta koje ispunjava kriterije iz članka 83. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije³⁶.

Komisijinom prijedlog odluke Vijeća, koji je predstavljen 25. svibnja³⁷, priložena je Komunikacija pod naslovom „Ususret direktivi o kaznenim sankcijama za kršenje prava Unije o mjerama ograničavanja”³⁸. S obzirom na hitnu potrebu da pojedinci i pravne osobe uključene u kršenje Unijinih mjera ograničavanja snose odgovornost, u prilogu ove Komunikacije već su istaknuti glavni elementi koje bi mogla sadržavati buduća direktiva o kaznenim sankcijama za kršenje Unijinih mjera ograničavanja.

U Odluci Vijeća (EU) 2022/2332 o utvrđivanju kršenja Unijinih mjera ograničavanja kao područja kriminaliteta koje ispunjava kriterije iz članka 83. stavka 1. Ugovora o

³² Mreža protiv genocida, *Expert Report on Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021.

³³ Isto, str. 4.

³⁴ Isto, str. 26.

³⁵ Europska komisija, Stručna skupina za kaznenu politiku EU-a, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2760&msclid=56005123cfaf11ec8de3edb643537b59>.

³⁶ Vidjeti bilješku 30.

³⁷ Europska komisija, Prijedlog odluke Vijeća o dodavanju kršenja Unijinih mjera ograničavanja područjima kriminaliteta utvrđenima u članku 83. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, COM(2022) 247 od 25.5.2022.

³⁸ Komunikacija Europske komisije Europskom parlamentu i Vijeću, *TU susret direktivi o kaznenim sankcijama za kršenje prava Unije o mjerama ograničavanja*, COM(2022) 249 od 25.5.2022.

funkcioniranju Europske unije također se ističe hitnost donošenja sekundarnog zakonodavstva³⁹.

S obzirom na te okolnosti nije provedena procjena učinka.

• **Temeljna prava**

Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”)⁴⁰. Konkretno, Direktivom se osigurava usklađenost sa sljedećim odredbama Povelje: pravo na slobodu i sigurnost (članak 6.); pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8.); sloboda poduzetništva (članak 16.); pravo na vlasništvo (članak 17.); pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje (članak 47.); pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu (članak 48.); načela zakonitosti i proporcionalnosti kaznenih djela i kazni (članak 49.); i pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo (članak 50.).

Ova će se Direktiva trebati prenijeti u nacionalno zakonodavstvo poštujući temeljna prava. Države članice posebno bi trebale osigurati da se izricanjem kaznenopravnih i upravnih sankcija poštuju načela Povelje, uključujući povlasticu osoba da same sebe ne izlože kaznenom progonu, pravo da se brane šutnjom i zabranu dvostrukog suđenja ili kažnjavanja za isto kazneno djelo. Države članice trebale bi osigurati i poštovanje postupovnih prava osumnjičenih ili optuženih osoba u kaznenom postupku. U tom kontekstu, obvezama na temelju ove Direktive ne dovode se u pitanje obveze država članica u skladu s pravom EU-a o postupovnim pravima u kaznenim postupcima. Naposljetku, ova Direktiva morat će se prenijeti ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o izvješćivanju, povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog ima zanemariv utjecaj na proračun država članica i Komisije. Posebne informacije o financijskim posljedicama za Komisiju mogu se pronaći u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom zakonodavnom paketu.

Kako je predviđeno člankom 19. stavcima 1. i 4. ovog Prijedloga, Komisija će morati preuzeti niz obveza izvješćivanja. Dvije godine nakon isteka razdoblja prenošenja Komisija će morati izraditi izvješće o načinu na koji su države članice prenijele Direktivu. Pet godina nakon završetka razdoblja prenošenja Komisija mora izraditi studiju o djelotvornosti Direktive kako bi ocijenila njezinu dodanu vrijednost. Ta izrada studije provest će se tek nakon završetka trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira.

Prvo izvješće odnosi se na prenošenje Direktive u državama članicama. Drugo je izvješće koje Komisija mora izraditi studija u kojoj će se analizirati djelotvornost Direktive s obzirom na određeni niz pokazatelja.

Osim toga, u zakonodavnom financijskom izvještaju detaljno se navode troškovi prikupljanja i analize statističkih podataka o kaznenim djelima iz članaka 3., 4. i 5. Države članice moraju

³⁹ Vidjeti bilješku 30.; uvodna izjava 24.: „Kako bi se omogućilo hitno donošenje sekundarnog zakonodavstva kojim se uspostavljaju minimalna pravila o definicijama kaznenih djela kršenja Unijinih mjera ograničavanja i sankcijama za kaznena djela kršenja Unijinih mjera ograničavanja, ova bi Odluka trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije”.

⁴⁰ Povelja Europske unije o temeljnim pravima, SL C 326, 26.10.2012., str. 391.–407.

Komisiji dostavljati te statističke podatke svake godine, u skladu s člankom 19. stavcima 2. i 3. ovog Prijedloga.

Osim troškova za Komisiju, Prijedlog će imati i ograničene financijske posljedice za države članice. Te financijske posljedice mogu se podijeliti u tri kategorije.

- (1) Kako je propisano člankom 15. ovog Prijedloga, države članice morat će osigurati dostupnost djelotvornih istražnih alata za istragu kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.
- (2) U skladu s člankom 13. ovog Prijedloga, države članice morat će osigurati koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje, istragu i progon počinitelja kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.
- (3) Države članice snosit će određene troškove povezane s prethodno navedenom obvezom godišnjeg dostavljanja statističkih podataka o kaznenim djelima iz članaka 3., 4. i 5. Međutim, za točnu procjenu povezanih troškova nema dovoljno podataka.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Države članice imat će šest mjeseci nakon stupanja Direktive na snagu da je prenesu u nacionalno zakonodavstvo. Dvije godine nakon isteka tog razdoblja prenošenja Komisija će morati izraditi izvješće o načinu na koji su države članice prenijele direktivu. Pet godina nakon završetka razdoblja prenošenja Komisija mora izraditi studiju o djelotvornosti Direktive kako bi ocijenila njezinu dodanu vrijednost.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Članak 1.: Predmet

Tom se odredbom utvrđuje svrha Direktive, a posebno njezin cilj osiguravanja učinkovite primjene Unijinih mjera ograničavanja.

Članak 2.: Područje primjene i definicije

Tom se odredbom utvrđuje područje primjene Direktive. Primjenjuje se na kršenja Unijinih mjera ograničavanja koje Unija donosi na temelju članka 29. UEU-a ili članka 215. UFEU-a. Takve mjere uključuju zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora, zabrane stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora te zabrane ulaska na državno područje države članice Europske unije ili tranzita preko njega, kao i sektorske gospodarske mjere i embarga na oružje. Nadalje, u toj se odredbi navode definicije pojmova koji se upotrebljavaju u Direktivi, među ostalim „osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis”, „financijska sredstva” i „gospodarski izvori”.

Članak 3.: Kršenje Unijinih mjera ograničavanja

U toj se odredbi opisuju kaznena djela obuhvaćena ovom Direktivom. Kaznenim djelima obuhvaćena su kršenja zabrana i ograničenja sadržanih u Unijinim mjerama ograničavanja, postupanje čiji je cilj izbjegavanje Unijinih mjera ograničavanja⁴¹ i kršenje uvjeta iz

⁴¹ Vidjeti članke 8. i 9. Uredbe (EU) br. 269/2014 kako su izmijenjeni.

odobrenja nadležnih tijela za obavljanje određenih aktivnosti koje su bez takvog odobrenja zabranjene mjerama ograničavanja. Ta se kaznena djela ne smiju tumačiti kao uvođenje obveza za fizičke osobe koje su u suprotnosti s pravom osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu i da se brani šutnjom kako je utvrđeno u Povelji i Direktivi (EU) 2016/343⁴². Osim toga, njima se ne utječe na primjenjiva pravila o izvješćivanju, povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne.

Nadalje, aktivnosti koje se odnose na isporuku robe i usluga za svakodnevnu uporabu fizičkih osoba uvrštenih na popis, kao što su hrana i zdravstveni proizvodi i usluge, ili malih gotovinskih iznosa ako su jasno ograničeni na zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba tih osoba i njihovih uzdržavanih članova obitelji, isključene su iz kriminalizacije. Ne kriminalizira se ni neprijavljivanje takvih aktivnosti. Osim toga, iz kriminalizacije je isključena i isporuka humanitarne pomoći osobama kojima je potrebna. Takva humanitarna pomoć mora se isporučivati strogo u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i može se sastojati od hrane i prehrane, skloništa, zdravstvene skrbi, vode i higijenskih potrepština. Nadalje, pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi uzeti u obzir da je međunarodnim humanitarnim pravom i pravom oružanih sukoba propisano da mjere ograničavanja ne bi smjele sprečavati isporuku humanitarne pomoći u skladu s načelima nepristranosti, čovječnosti, neutralnosti i neovisnosti⁴³.

Određena kršenja Unijinih mjera ograničavanja također su kazneno djelo kada su počinjena iz krajnje nepažnje. Konkretno, stručnjaci kao što su pravni, financijski i trgovinski stručnjaci trebali bi u pružanju usluga provoditi dužnu pažnju kako bi spriječili svako kršenje Unijinih mjera ograničavanja.

Članak 4.: Poticanje, pomaganje i pokušaj

Člankom 4. kriminalizira se poticanje te pomaganje u počinjenju kaznenih djela iz članka 3. Osim toga, kriminalizira se i pokušaj počinjenja kaznenih djela navedenih u članku 3.

Članak 5.: Kaznenopravne sankcije za fizičke osobe

Člankom 5. utvrđuju se minimalni standardi kako bi se osiguralo da kaznena djela iz članaka 3. i 4. budu kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama. Prijedlogom se od država članica zahtijeva da utvrde posebne razine i vrste sankcija za kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja. Predložena kategorizacija odražava ozbiljnost kaznenih djela. Prag od 100 000 EUR utvrđen je kao način za određivanje težih kaznenih djela koja bi se trebala kažnjavati najvećom kaznom zatvora u trajanju od najmanje 5 godina. Kako je navedeno kad je riječ o zatvorskim kaznama, u 14 država članica najdulje je trajanje kazne zatvora od 2 do 5 godina. U osam država članica moguće su najdulje kazne od osam do 12 godina⁴⁴. U kaznenim postupcima trebale bi biti dostupne i dodatne sankcije ili mjere protiv fizičkih osoba. Te bi dodatne sankcije trebale uključivati novčane kazne.

⁴² Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016., str. 1.).

⁴³ Obavijest Komisije, Smjernice Komisije o pružanju humanitarne pomoći u skladu s mjerama ograničavanja EU-a (sankcijama), C(2022) 4486 od 30.6.2022.

⁴⁴ Mreža protiv genocida, odjeljak 5.2., str. 23.

Članak 6.: Odgovornost pravnih osoba

Članak 6. sadržava obveze osiguranja odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela iz članaka 3. i 4. ako su takva kaznena djela počinjena u njihovu korist. Tim se člankom predviđa i da bi države članice trebale osigurati da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za nedostatak nadzora i kontrole koji je omogućio počinjenje kaznenog djela iz članaka 3. i 4. u korist pravne osobe. Nadalje, odgovornost pravne osobe ne bi trebala isključivati kaznene postupke protiv fizičkih osoba.

Članak 7.: Sankcije za pravne osobe

Člankom 7. utvrđuju se sankcije koje se primjenjuju na pravne osobe uključene u kaznena djela obuhvaćena ovim prijedlogom. Konkretno, od država članica zahtijevalo bi se da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale da se na pravne osobe koje odgovaraju za kršenje u skladu s člankom 6. primjenjuju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće kazne, uključujući: kaznene ili nekaznene novčane kazne, privremeno isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije, zabranu obavljanja poslovnih aktivnosti; oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje aktivnosti koje su dovele do počinjenja kaznenog djela; stavljanje pod sudski nadzor; sudski nalog za likvidaciju i zatvaranje objekata koji su upotrijebljeni za počinjenje kaznenog djela.

Osim toga, tim se člankom propisuje i da bi države članice trebale poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se pravne osobe, koje steknu korist od kaznenih djela koje počinje druge osobe kršeći Unijine mjere ograničavanja, kažnjavaju novčanim kaznama čiji najviši iznos ne bi smio biti niži od 5 % ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni. Odgovornost pravnih osoba ne isključuje mogućnost kaznenih postupaka protiv fizičkih osoba koje su počinitelji kaznenih djela navedenih u člancima 3. i 4.

Članak 8.: Otegotne okolnosti

Člankom 8. utvrđuju se otegotne okolnosti koje treba uzeti u obzir pri primjeni sankcija za kazneno djelo iz članaka 3. i 4. Svaku od sljedećih okolnosti trebalo bi smatrati otegotnom okolnošću: kazneno djelo počinjeno je u okviru kriminalne organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP⁴⁵; kazneno djelo počinio je profesionalni pružatelj usluga kršeći svoje profesionalne obveze; kazneno djelo počinio je javni službenik pri obavljanju svojih dužnosti; kazneno djelo počinila je druga osoba pri obavljanju javne funkcije.

Članak 9.: Olakotne okolnosti

Člankom 9. utvrđuju se olakotne okolnosti koje treba uzeti u obzir pri primjeni sankcija za kazneno djelo iz članaka 3. i 4. Olakotna je okolnost ako je počinitelj upravnim ili pravosudnim tijelima pružio informacije koje inače ne bi mogli dobiti i time im pomogao da: i. identificiraju ili privedu druge počinitelje kaznenih djela; i/ili ii. pronađu dokaze.

Članak 10.: Zamrzavanje i oduzimanje

U članku 10. pojašnjava se pojam „imovinska korist”⁴⁶, posebno u situacijama u kojima osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis počini ili sudjeluje u određenim kaznenim djelima

⁴⁵ Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala SL L 300, 11.11.2008., str. 42.–45.

⁴⁶ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o povratu i oduzimanju i imovine, COM(2022) 245 od 25.5.2022., članak 3. stavak 1.: „imovinska korist’ znači svaka ekonomska korist izravno ili

izbjegavanja u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (h) podtočkama i. i ii. Proporcionalnost oduzimanja morat će se poštovati u svakom pojedinačnom slučaju.

Članak 11.: Pravila o nadležnosti

Člankom 11. utvrđuju se odredbe o nadležnosti kako bi se osiguralo da države članice odrede nadležnost za kaznena djela obuhvaćena prijedlogom. Države članice trebale bi ostvarivati nadležnost za kaznena djela koja su počinile pravne osobe s poslovnim nastanom na njihovu državnom području i ako su kaznena djela počinjena u korist pravne osobe u vezi s bilo kojom poslovnom aktivnosti koja je u cijelosti ili djelomično obavljena u EU-u. Konkretno, u izvješću Mreže protiv genocida iz 2021. navodi se nekoliko relevantnih predmeta⁴⁷ u kojima su poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici kršila mjere ograničavanja u zemljama izvan EU-a. Nadalje, određivanje nadležnosti nad pravnim osobama u vezi s bilo kojom poslovnom aktivnosti koja je u cijelosti ili djelomično obavljena u EU-u od posebne je važnosti za suzbijanje kršenja Unijinih mjera ograničavanja. Time će se državama članicama omogućiti kazneni progon za kršenja mjera povezana s EU-om koja provode treće zemlje i/ili osobe izvan EU-a, npr. izvoz iz EU-a na ciljano odredište ili krajnjem korisniku ili prijenos imovine iz EU-a osobi uvrštenoj na popis.

Članak 12.: Rokovi zastare

U članku 12. utvrđuju se odredbe o rokovima zastare kako bi se nadležnim tijelima omogućilo da tijekom određenog razdoblja istražuju i kazneno progone počinitelje kaznenih djela obuhvaćenima ovim prijedlogom i donose presude o njima.

Članak 13.: Koordinacija i suradnja nadležnih tijela unutar države članice

U skladu s tom odredbom, države članice morat će osigurati koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim nadležnim tijelima uključenima u sprečavanje, istragu i progon počinitelja kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.

Članak 14.: Prijavljivanje kaznenih djela i zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja ili pomažu u istrazi

Ta se odredba odnosi na zaštitu zviždača koji prijavljuju informacije ili pružaju dokaze za kaznenu istragu povezanu s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.

Članak 15.: Istražni alati

Tom se odredbom određuje da djelotvorni istražni alati, kao što su oni koji se primjenjuju u istragama u predmetima organiziranog kriminala ili u predmetima drugih teških kaznenih djela, moraju biti dostupni i za istragu ili kazneni progon počinitelja kaznenih djela iz članaka 3. i 4.

⁴⁷

neizravno ostvarena kaznenim djelom koja se sastoji od bilo kojeg oblika imovine i uključuje svako naknadno ponovno ulaganje ili preoblikovanje izravne imovinske koristi i svaku novčanu pogodnost.”
Mreža protiv genocida, *Expert Report on Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis* (Kazneni progon zbog kršenja sankcija (mjera ograničavanja) u nacionalnim jurisdikcijama: usporedna analiza), 2021., str. 14.–20.

Članak 16.: Suradnja država članica, Komisije, Europol, Eurojusta i Ureda europskog javnog tužitelja

Tom se odredbom zahtijeva od tijela država članica, Europol, Eurojusta, Ureda europskog javnog tužitelja i Komisije da u skladu s vlastitim nadležnostima surađuju u suzbijanju kaznenih djela iz članka 3. i 4. Nadležna tijela država članica također bi trebala razmjenjivati informacije o praktičnim pitanjima.

Članak 17.: Izmjene Direktive (EU) 2018/1673

Tom se odredbom izmjenjuje članak 2. Direktive (EU) 2018/1673 o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima⁴⁸ tako što se kršenje Unijinih mjera ograničavanja dodaje kao „kriminalna aktivnost”. Slijedom toga, pranje novca kako je opisano u članku 3. Direktive (EU) 2018/1673 koje uključuje imovinu stečenu kaznenim djelima obuhvaćenima ovom Direktivom predstavlja kazneno djelo.

Članci 18.–21.

Ti članci sadržavaju dodatne odredbe o prenošenju u državama članicama, izvješćivanju država članica, evaluaciji i izvješćivanju Komisije, stupanju na snagu i adresatima ove Direktive. S obzirom na hitnu potrebu da pojedinci i pravne osobe uključeni u kršenje Unijinih mjera ograničavanja za to odgovaraju, države članice trebale bi staviti na snagu zakone i druge propise koji su potrebni za usklađivanje s ovom Direktivom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive.

⁴⁸ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima, PE/30/2018/REV/1, SL L 284, 12.11.2018., str. 22.–30.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 83. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Kako bi se zajamčile djelotvorna primjena Unijinih mjera ograničavanja i cjelovitost unutarnjeg tržišta u Uniji te postigla visoka razina sigurnosti u području slobode, sigurnosti i pravde, potrebno je utvrditi minimalna pravila o definiciji kaznenih djela i sankcija u vezi s kršenjem tih Unijinih mjera ograničavanja.
- (2) Unijine mjere ograničavanja, kao što su mjere koje se odnose na zamrzavanje sredstava i gospodarskih izvora, zabrane stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora i zabrane ulaska na državno područje države članice ili tranzita preko njega, kao i sektorske gospodarske mjere i embarga na oružje, među ključnim su alatima za promicanje ciljeva zajedničke vanjske i sigurnosne politike, kako su utvrđeni u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”). Ti ciljevi uključuju zaštitu vrijednosti, sigurnosti, neovisnosti i cjelovitosti Unije, učvršćivanje i podupiranje demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i načela međunarodnog prava te očuvanje međunarodnog mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti u skladu s ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda.
- (3) Kako bi se osigurala djelotvorna primjena Unijinih mjera ograničavanja, potrebno je da države članice na snazi imaju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće sankcije za kršenje tih Unijinih mjera ograničavanja, uključujući u njima utvrđene obveze kao što je izvješćivanje. Potrebno je i da se tim sankcijama obuhvati izbjegavanje Unijinih mjera ograničavanja.
- (4) Za djelotvornost primjene Unijinih mjera ograničavanja nužne su zajedničke kaznenopravne definicije postupanja koje se smatra kršenjem Unijinih mjera ograničavanja. Države članice trebale bi osigurati da to postupanje predstavlja kazneno djelo ako je počinjeno s namjerom ili iz krajnje nepažnje, u slučaju da je fizička ili pravna osoba znala ili trebala znati da bi svojim postupanjem prekršila Unijine mjere ograničavanja.
- (5) Za djelotvornost primjene Unijinih mjera ograničavanja nužne su i zajedničke kaznenopravne definicije postupanja kojim se izbjegava neka Unijina mjera ograničavanja.

- (6) Osobe, subjekti i tijela, koji su pojedinačno uvršteni na popis u Unijinim mjerama ograničavanja i na koje se primjenjuju te Unijine mjere ograničavanja, često mogu biti uključeni kao poticatelji i sudionici. Na primjer, sve je češća praksa osoba i subjekata uvrštenih na popis da prenose financijska sredstva, imovinu ili gospodarske izvore trećoj strani kako bi izbjegli Unijine mjere ograničavanja. Stoga je to postupanje obuhvaćeno kaznenim djelom izbjegavanja mjera koje se usklađuje ovom Direktivom.
- (7) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati i na pravne stručnjake, kako ih definiraju države članice, uključujući obvezu prijavljivanja kršenja Unijinih mjera ograničavanja pri pružanju usluga u kontekstu profesionalnih aktivnosti kao što su pravne, financijske i trgovinske usluge. Pokazalo se da postoji jasan rizik od zlouporabe usluga tih pravnih stručnjaka u svrhu kršenja Unijinih mjera ograničavanja. Međutim, trebala bi postojati izuzeća od svake obveze prijavljivanja informacija koje su dobivene u uskoj vezi sa sudskim, upravnim ili arbitražnim postupcima, prije, tijekom ili nakon sudskog postupka ili tijekom utvrđivanja pravnog stajališta stranke. Stoga bi pravni savjeti u tim okolnostima i dalje trebali podlijegati obvezi čuvanja poslovne tajne, osim ako pravni stručnjak sudjeluje u kršenju Unijinih mjera ograničavanja, ako se pravni savjeti pružaju u svrhu kršenja Unijinih mjera ograničavanja ili ako pravnik zna da stranka traži pravni savjet u svrhu kršenja Unijinih mjera ograničavanja. Znanje o djelu može se utvrditi na temelju objektivnih, činjeničnih okolnosti.
- (8) Nadalje, za djelotvornu primjenu Unijinih mjera ograničavanja potrebna je zajednička kaznenopravna definicija postupanja kojim se krše uvjeti iz odobrenja nadležnih tijela za obavljanje određenih aktivnosti koje su bez takvog odobrenja zabranjene ili ograničene Unijinom mjerom ograničavanja.
- (9) Primjereno je iz kriminalizacije isključiti aktivnosti koje se odnose na isporuku robe i usluga za svakodnevnu uporabu fizičkih osoba uvrštenih na popis, kao što su hrana i zdravstveni proizvodi i usluge, ili malih gotovinskih iznosa ako su jasno ograničeni na zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba tih osoba i njihovih uzdržavanih članova obitelji. Kriminalizirati se ne bi trebalo ni neprijavljivanje takvih aktivnosti. Osim toga, primjereno je iz kriminalizacije isključiti isporuku humanitarne pomoći osobama kojima je potrebna. Takva humanitarna pomoć mora se isporučivati strogo u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i može se sastojati od hrane i prehrane, skloništa, zdravstvene skrbi, vode i higijenskih potrepština. Nadalje, pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi uzeti u obzir da je međunarodnim humanitarnim pravom i pravom oružanih sukoba propisano da mjere ograničavanja ne bi smjele sprečavati isporuku humanitarne pomoći u skladu s načelima nepristranosti, čovječnosti, neutralnosti i neovisnosti.
- (10) Sankcije za kaznena djela trebale bi biti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne. U tu svrhu trebale bi se utvrditi najniže razine maksimalnog trajanja kazne zatvora za fizičke osobe. U kaznenim postupcima trebale bi biti dostupne i dodatne sankcije ili mjere. One bi trebale uključivati novčane kazne s obzirom na to da su kršenja Unijinih mjera ograničavanja uglavnom motivirana gospodarskim razlozima.
- (11) Budući da pravne osobe također podliježu Unijinim mjerama ograničavanja, trebale bi i kazneno odgovarati za kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja u skladu s ovom Direktivom. Države članice u čijem se nacionalnom pravu ne predviđa kaznena odgovornost pravnih osoba trebale bi osigurati da se u njihovim sustavima upravnih sankcija predviđaju učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne vrste i razine sankcija.

- (12) Daljnje usklađivanje i učinkovitost razina sankcija koje se izriču u praksi trebalo bi potaknuti utvrđivanjem zajedničkih otegotnih okolnosti koje odražavaju težinu počinjenog kaznenog djela. Pojam otegotnih okolnosti trebao bi se tumačiti kao činjenice na temelju kojih nacionalni sudac ili sud može za kazneno djelo počinjeno uz te okolnosti izreći višu kaznu nego za isto kazneno djelo koje je počinjeno bez tih okolnosti, ili kao mogućnost kumulativne kaznene odgovornosti za nekoliko kaznenih djela kako bi se povećala visina sankcije. Države članice trebale bi predvidjeti mogućnost barem jedne takve otegotne okolnosti u skladu s primjenjivim pravilima njihovih pravnih sustava o otegotnim okolnostima. U svakom slučaju, sudac ili sud trebali bi moći odlučiti hoće li povećati kaznu uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog predmeta.
- (13) Države članice također bi trebale osigurati da se u situacijama u kojima počinitelj nadležnim tijelima pruža informacije koje ta tijela u suprotnom ne bi mogla dobiti, i time im pomogne da identificiraju ili privedu pravdi druge počinitelje ili pronađu dokaze, takvo postupanje može smatrati olakotnom okolnošću.
- (14) Zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora u skladu s Unijinim mjerama ograničavanja administrativne je prirode. Stoga bi ga trebalo razlikovati od mjera zamrzavanja kaznenopravne prirode iz Direktive (EU) [...] [Direktiva o povratu i oduzimanju imovine].
- (15) Potrebno je pojasniti pojam imovinske koristi, posebno u situacijama u kojima osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis čini ili sudjeluje u: i. prikrivanju financijskih sredstava ili gospodarskih izvora koji su u vlasništvu ili posjedu ili pod kontrolom osobe, subjekta ili tijela uvrštenog na popis, a koji bi trebali biti zamrznuti u skladu s Unijinom mjerom ograničavanja, prijenosom tih financijskih sredstava ili gospodarskih izvora trećoj strani; ili ii. prikrivanju činjenice da je osoba, subjekt ili tijelo na koje se primjenjuju mjere ograničavanja krajnji vlasnik ili korisnik financijskih sredstava ili gospodarskih izvora pružanjem lažnih ili nepotpunih informacija. U tim okolnostima, kao posljedica prikrivanja, osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis može nastaviti pristupati i u potpunosti se koristiti ili raspolagati skrivenim financijskim sredstvima ili gospodarskim izvorima koji podliježu Unijinim mjerama ograničavanja. Takva bi se financijska sredstva ili gospodarski izvori stoga trebali smatrati imovinskom koristi stečenom kaznenim djelom za potrebe Direktive (EU) [...] [Direktiva o povratu i oduzimanju imovine], pri čemu se podrazumijeva da će se načelo proporcionalnosti oduzimanja takve imovinske koristi morati poštovati u svakom pojedinačnom slučaju.
- (16) S obzirom na mobilnost počinitelja nezakonitog postupanja obuhvaćenog ovom Direktivom u kombinaciji s prekograničnom prirodom kaznenih djela i mogućnošću prekograničnih istraga, države članice trebale bi utvrditi nadležnost u cilju djelotvornog suzbijanja takvog postupanja.
- (17) Države članice trebale bi utvrditi pravila o rokovima zastare koji su im potrebni za djelotvorno suzbijanje kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila kojima se ne određuju rokovi zastare za istragu, kazneni progon i izvršavanje sankcija.
- (18) Kako bi se osigurao djelotvoran, integriran i dosljedan sustav izvršavanja, države članice trebale bi organizirati unutarnju suradnju i komunikaciju svih dionika duž lanaca izvršavanja upravnih i kaznenopravnih mjera.

- (19) Kako bi se zajamčili djelotvorna istraga i kazneni progon počinitelja kršenja Unijinih mjera ograničavanja, nadležna tijela država članica trebala bi surađivati putem Europolu, Eurojusta i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO), kao i s tim tijelima. Ta bi nadležna tijela država članica također trebala međusobno i s Komisijom razmjenjivati informacije o praktičnim pitanjima.
- (20) Zviždači mogu nadležnim tijelima pružiti vrijedne informacije o prošlim, tekućim ili planiranim kršenjima Unijinih mjera ograničavanja, uključujući pokušaje izbjegavanja tih mjera. Te se informacije mogu odnositi, na primjer, na činjenice o kršenju Unijinih mjera ograničavanja, njihove okolnosti te uključene pojedince, poduzeća i treće zemlje. Stoga bi trebalo osigurati da su uspostavljeni odgovarajući mehanizmi koji tim zviždačima omogućuju da upozore nadležna tijela i koji štite zviždače od osвете. U tu bi svrhu trebalo predvidjeti da se Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁹ primjenjuje na prijave kršenja Unijinih mjera ograničavanja i zaštitu osoba koje prijavljuju takva kršenja.
- (21) Kako bi se zajamčili djelotvorna istraga i kazneni progon kršenja Unijinih mjera ograničavanja, odgovorni za istragu ili kazneni progon počinitelja tih kršenja trebali bi imati mogućnost upotrebe istražnih alata kao što su oni koji se upotrebljavaju u borbi protiv organiziranog kriminala ili drugih teških kaznenih djela. Upotreba takvih alata u skladu s nacionalnim pravom trebala bi biti ciljana i pri njoj bi se u obzir trebali uzeti načelo proporcionalnosti te priroda i ozbiljnost kaznenih djela koja se istražuju, kao i poštovati pravo na zaštitu osobnih podataka.
- (22) Izmjenom Direktive (EU) 2018/1673 o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima⁵⁰ trebalo bi osigurati da se kršenje Unijinih mjera ograničavanja smatra predikatnim kaznenim djelom pranja novca u skladu s tom direktivom.
- (23) Ciljeve ove Direktive, to jest osiguravanje zajedničkih definicija kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja i dostupnosti učinkovitih, odvraćajućih i proporcionalnih kaznenopravnih sankcija za teška kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka ove Direktive oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, uzimajući u obzir prekograničnu prirodu kršenja Unijinih mjera ograničavanja i potencijal tih kršenja za ugrožavanje postizanja ciljeva Unije u pogledu očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti te očuvanja zajedničkih vrijednosti Unije. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (24) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, uključujući prava na slobodu i sigurnost, zaštitu osobnih podataka, slobodu poduzetništva, pravo na vlasništvo, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu, uključujući pravo osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu i da se brani šutnjom, načela zakonitosti, uključujući načelo zabrane retroaktivnosti kaznenih sankcija i razmjernosti kaznenih djela i kazni, kao i načelo *ne bis in idem*. Ovom se

⁴⁹ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije, SL L 305, 26.11.2019., str. 17.–56.

⁵⁰ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima, PE/30/2018/REV/1, SL L 284, 12.11.2018., str. 22.–30.

Direktivom nastoji osigurati potpuno poštovanje tih prava i načela i trebala bi se provoditi u skladu s time.

- (25) Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi osigurati poštovanje postupovnih prava osumnjičenih ili optuženih osoba u kaznenom postupku. U tom pogledu, obveze na temelju ove Direktive ne bi trebale utjecati na obveze država članica na temelju prava Unije o postupovnim pravima u kaznenom postupku, posebno na temelju direktiva 2010/64/EU⁵¹, 2012/13/EU⁵², 2013/48/EU⁵³, (EU) 2016/343⁵⁴, (EU) 2016/800⁵⁵ i (EU) 2016/1919⁵⁶ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (26) S obzirom na hitnu potrebu da pojedinci i pravne osobe uključeni u kršenje Unijinih mjera ograničavanja za to odgovaraju, države članice trebale bi staviti na snagu zakone i druge propise koji su potrebni za usklađivanje s ovom Direktivom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive.
- (27) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (28) [nesudjelovanje:] U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, te ne dovodeći u pitanje članak 4. tog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,
- ILI [sudjelovanje:] U skladu s člankom 3. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, Irska je [pismom od ...] obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Direktive,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila o definiciji kaznenih djela i sankcija u vezi s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.

⁵¹ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26.10.2010., str. 1.).

⁵² Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL L 142, 1.6.2012., str. 1.);

⁵³ Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6.11.2013., str. 1.).

⁵⁴ Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016., str. 1.).

⁵⁵ Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.).

⁵⁶ Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičene i okrivljene u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga (SL L 297, 4.11.2016., str. 1.).

Članak 2.

Područje primjene i definicije

- (1) Ova se Direktiva primjenjuje na kršenja Unijinih mjera ograničavanja. Tim su Unijinim mjerama ograničavanja obuhvaćene sljedeće mjere:
 - (a) mjere koje se odnose na zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora;
 - (b) zabrane stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora;
 - (c) zabrane ulaska na državno područje države članice ili tranzita preko njega;
 - (d) sektorske gospodarske i financijske mjere; i
 - (e) embarga na oružje.
- (2) Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) „Unijine mjere ograničavanja” znači mjere koje Unija donosi na temelju članka 29. UEU-a ili članka 215. UFEU-a;
 - (b) „osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis” znači fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela na koja se primjenjuju Unijine mjere ograničavanja koje se sastoje od zamrzavanja financijskih sredstava i gospodarskih izvora i zabrane stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora;
 - (c) „financijska sredstva” znači:
 - i. gotovina, čekovi, novčana potraživanja, mjenice, platni nalozi i drugi platni instrumenti;
 - ii. depoziti u financijskim institucijama ili drugim subjektima, stanja na računima, dugovi i dužničke obveze;
 - iii. vrijednosni papiri i dužnički instrumenti kojima se trguje javno ili privatno, uključujući dionice i udjele, potvrde o vrijednosnim papirima, obveznice, mjenice, varanti, zadužnice i ugovori o financijskim izvedenicama;
 - iv. kamate, dividende ili drugi prihodi od imovine ili vrijednost koja je proizišla iz imovine;
 - v. krediti, prava prijeboja, jamstva, garancije za dobro izvršenje posla ili druge financijske obveze;
 - vi. akreditivi, teretnice, kupoprodajni ugovori,
 - vii. dokumenti kojima se dokazuje udio u financijskim sredstvima ili njihovim izvorima;
 - viii. kriptoimovina;
 - (d) „gospodarski izvori” znači imovina bilo koje vrste, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, koja nisu financijska sredstva, ali koja se može upotrijebiti za stjecanje financijskih sredstava, robe ili usluga;
 - (e) „zamrzavanje financijskih sredstava” znači sprečavanje svakog premještaja, prijenosa, izmjene ili upotrebe financijskih sredstava, pristupa financijskim sredstvima ili poslovanja s financijskim sredstvima na bilo koji način koji bi za posljedicu imao bilo kakvu promjenu njihove količine, iznosa, lokacije,

vlasništva, posjedovanja, naravi, odredišta ili drugu promjenu kojom bi se omogućila uporaba tih financijskih sredstava, uključujući upravljanje portfeljem;

- (f) „zamrzavanje gospodarskih izvora” znači sprečavanje uporabe gospodarskih izvora za stjecanje financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne ograničavajući se na njihovu prodaju, davanje u najam ili stavljanje pod hipoteku.

Članak 3.

Kršenje Unijinih mjera ograničavanja

- (1) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kršenje Unijine mjere ograničavanja predstavlja kazneno djelo ako je počinjeno s namjerom i pod uvjetom da spada u jednu od kategorija definiranih u stavku 2.
- (2) Za potrebe ove Direktive kršenjem Unijine mjere ograničavanja smatra se sljedeće:
 - (a) stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora osobi, subjektu ili tijelu uvrštenom na popis ili u njihovu korist, čime se krši zabrana na temelju Unijine mjere ograničavanja;
 - (b) propuštanje da se bez nepotrebne odgode zamrznu financijska sredstva ili gospodarski izvori koji pripadaju osobi, subjektu ili tijelu uvrštenom na popis ili su u njihovu vlasništvu ili posjedu ili pod njihovom kontrolom, čime se krši obveza zamrzavanja utvrđena Unijinom mjerom ograničavanja;
 - (c) omogućivanje ulaska fizičkih osoba uvrštenih na popis na državno područje države članice ili njihova tranzita preko državnog područja države članice, čime se krši zabrana na temelju Unijine mjere ograničavanja;
 - (d) sklapanje transakcija s trećom državom, tijelima treće države, subjektima i tijelima koji su u vlasništvu ili pod kontrolom treće države ili tijela treće države, a koje su zabranjene ili ograničene Unijinim mjerama ograničavanja;
 - (e) trgovanje robom ili uslugama čiji su uvoz, izvoz, prodaja, kupnja, prijenos, provoz ili prijevoz zabranjeni ili ograničeni Unijinim mjerama ograničavanja, kao i pružanje brokerskih usluga ili drugih usluga povezanih s tom robom i uslugama;
 - (f) obavljanje financijskih aktivnosti koje su zabranjene ili ograničene Unijinim mjerama ograničavanja, kao što su financiranje i financijska pomoć, pružanje investicijskih i investicijskih usluga, izdavanje prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca, prihvatanje depozita, pružanje specijaliziranih usluga financijske komunikacije, trgovanje novčanicama, pružanje usluga povezanih s kreditnim rejtingom, pružanje usluga povezanih s kriptoinovnicama i kriptonovčanicama;
 - (g) pružanje drugih usluga koje su zabranjene ili ograničene Unijinim mjerama ograničavanja, kao što su usluge pravnog savjetovanja, usluge povjerenja, usluge odnosa s javnošću, usluge računovodstva, revizije, knjigovodstva i poreznog savjetovanja, savjetovanje u području poslovanja i menadžmenta, savjetovanje u području IT-a, usluge radiodifuzijskog emitiranja, arhitektonske i inženjerske usluge;

(h) izbjegavanje Unijine mjere ograničavanja:

- i. prikrivanjem finansijskih sredstava ili gospodarskih izvora koji su u vlasništvu ili posjedu ili pod kontrolom osobe, subjekta ili tijela uvrštenog na popis, a koji bi trebali biti zamrznuti u skladu s Unijinom mjerom ograničavanja, prijenosom tih finansijskih sredstava ili gospodarskih izvora trećoj strani;
 - ii. prikrivanjem činjenice da je osoba, subjekt ili tijelo na koje se primjenjuju mjere ograničavanja krajnji vlasnik ili korisnik finansijskih sredstava ili gospodarskih izvora pružanjem lažnih ili nepotpunih informacija;
 - iii. kad je riječ o osobi, subjektu ili tijelu uvrštenom na popis, neispunjavanjem obveze na temelju Unijinih mjera ograničavanja da se prijave finansijska sredstva ili gospodarski izvori unutar nadležnosti države članice koji im pripadaju, koji su u njihovu vlasništvu ili posjedu ili pod njihovom kontrolom;
 - iv. neispunjavanjem obveze na temelju Unijinih mjera ograničavanja da se bez nepotrebne odgode nadležnim upravnim tijelima dostave informacije o zamrznutim finansijskim sredstvima i gospodarskim izvorima ili informacije o finansijskim sredstvima i gospodarskim izvorima na državnom području država članica koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis ili su u njihovu vlasništvu ili posjedu ili pod njihovom kontrolom, a nisu zamrznuti;
 - v. nesurađivanje s nadležnim upravnim tijelima u bilo kakvoj provjeri na temelju točaka iii. i iv. na obrazložen zahtjev tih tijela;
- (i) kršenje ili neispunjavanje uvjeta iz odobrenja nadležnih tijela za obavljanje aktivnosti koje su bez takvog odobrenja zabranjene ili ograničene Unijinom mjerom ograničavanja.
- (3) Postupanje iz stavka 2. točaka od (a) do (g) predstavlja kazneno djelo i ako je počinjeno iz krajnje nepažnje.
- (4) Ništa u stavku 2. ne tumači se kao uvođenje obveza za fizičke osobe koje su u suprotnosti s pravom osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu i da se brani šutnjom kako je utvrđeno u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Direktivi (EU) 2016/343.
- (5) Ništa u stavku 2. ne tumači se kao uvođenje obveze za pravne stručnjake da prijavljuju informacije koje su dobivene u uskoj vezi sa sudskim, upravnim ili arbitražnim postupcima, prije, tijekom ili nakon sudskog postupka ili tijekom utvrđivanja pravnog stajališta stranke. Pravno savjetovanje u tim okolnostima zaštićeno je profesionalnom tajnom, osim ako pravni stručnjak sudjeluje u kršenju Unijinih mjera ograničavanja, ako se pravni savjeti pružaju u svrhu kršenja Unijinih mjera ograničavanja ili ako pravnik zna da stranka traži pravni savjet u svrhu kršenja Unijinih mjera ograničavanja.
- (6) Stavci 1., 2. i 3. ne primjenjuju se na:
- isporuku robe li usluga za svakodnevnu uporabu fizičkih osoba uvrštenih na popis, kao što su hrana i zdravstveni proizvodi i usluge, ili malih gotovinskih

iznosa ako su jasno ograničeni na zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba tih osoba i njihovih uzdržavanih članova obitelji,

- neprijavljivanje takvih aktivnosti,
- humanitarnu pomoć isporučenu osobama kojima je potrebna.

Članak 4.

Poticanje, pomaganje i pokušaj

- (1) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da poticanje kaznenog djela i pomaganje u kaznenom djelu iz članka 3. budu kažnjivi kao kaznena djela.
- (2) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pokušaj počinjenja bilo kojeg od kaznenih djela iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (g), točke (h) podtočaka i. i ii. i točke (i) bude kažnjiv kao kazneno djelo.

Članak 5.

Kaznenopravne sankcije za fizičke osobe

- (1) Države članice osiguravaju da kaznena djela iz članaka 3. i 4. budu kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenopravnim sankcijama.
- (2) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članka 3. budu kažnjiva najvećom sankcijom kojom je predviđena kazna zatvora.
- (3) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članka 3. stavka 2. točke (h) podtočaka iii., iv. i v. budu kažnjiva najvećom sankcijom u obliku kazne zatvora od najmanje jedne godine ako uključuju financijska sredstva ili gospodarske izvore u vrijednosti od najmanje 100 000 EUR. Države članice osiguravaju da se prag od 100 000 EUR ili više može dosegnuti i nizom povezanih kaznenih djela iz članka 3. stavka 2. točke (h) podtočaka iii., iv. i v. ako ih je počinio isti počinitelj.
- (4) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (g), točke (h) podtočaka i. i ii. te točke (i) budu kažnjiva najvećom sankcijom u obliku kazne zatvora od najmanje pet godina ako uključuju financijska sredstva ili gospodarske izvore u vrijednosti od najmanje 100 000 EUR. Države članice osiguravaju da se prag od 100 000 EUR ili više može doseći i nizom povezanih kaznenih djela iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (g), točke (h) podtočaka i. i ii. te točke (i) ako ih je počinio isti počinitelj.
- (5) Države članice poduzimaju i potrebne mjere kako bi osigurale da se na fizičke osobe koje počinu kaznena djela iz članaka 3. i 4. mogu primijeniti dodatne sankcije. Te dodatne sankcije uključuju novčane kazne.

Članak 6.

Odgovornost pravnih osoba

- (1) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe mogu odgovarati za kaznena djela iz članaka 3. i 4. koja u njihovu korist počinu bilo koja

osoba samostalno ili kao dio tijela te pravne osobe i koja u toj pravnoj osobi ima rukovodeći položaj utemeljen na:

- (a) ovlasti za zastupanje te pravne osobe;
 - (b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe;
 - (c) ovlasti za provođenje kontrole u pravnoj osobi.
- (2) Države članice također poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe mogu odgovarati ako je zbog nedostatka nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. ovog članka bilo moguće da osoba podređena toj pravnoj osobi počinila bilo koje od kaznenih djela iz članka 3. i 4. u korist te pravne osobe.
- (3) Odgovornost pravnih osoba iz stavaka 1. i 2. ovog članka ne isključuje mogućnost kaznenog progona fizičkih osoba koje su počinitelji, poticatelji ili pomagači u počinjenju kaznenih djela iz članka 3. i 4.

Članak 7.

Sankcije za pravne osobe

- (1) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se na pravne osobe koje se smatra odgovornima u skladu s člankom 7. primijene učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije, koje uključuju kaznenopravne ili nekaznenopravne novčane kazne, ukidanje prava na javne naknade ili pomoć, isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javnog nadmetanja, bespovratna sredstva i koncesije, te mogu uključivati druge sankcije, kao što su:
- (a) zabrana obavljanja poslovnih aktivnosti;
 - (b) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje aktivnosti koje su dovele do počinjenja kaznenog djela;
 - (c) stavljanje pod sudski nadzor;
 - (d) sudski nalog za likvidaciju i
 - (e) zatvaranje objekata koji su upotrijebljeni za počinjenje kaznenog djela.
- (2) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe koje se smatra odgovornima u skladu s člankom 7. za kaznena djela iz članka 3. stavka 2. točke (h) podtočaka od iii. do v. kažnjavaju novčanim kaznama, pri čemu najveća granica ne bi trebala biti manja od 1 % ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni.
- (3) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe koje se smatra odgovornima u skladu s člankom 7. za kaznena djela iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (f), točke (h) podtočaka i. i ii. i točke (i) kažnjavaju novčanim kaznama, pri čemu najveća granica ne bi trebala biti manja od 5 % ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni.

Članak 8.

Otegotne okolnosti

Ako sljedeće okolnosti već nisu dio sastavnih elemenata kaznenih djela iz članaka 3. i 4., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se jedna ili više sljedećih okolnosti mogu smatrati otegotnim okolnostima:

- (a) kazneno djelo počinjeno je u okviru kriminalne organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP⁵⁷;
- (b) kazneno djelo počinio je profesionalni pružatelj usluga kršeći svoje profesionalne obveze;
- (c) kazneno djelo počinio je javni službenik pri obavljanju svojih dužnosti;
- (d) kazneno djelo počinila je druga osoba pri obavljanju javne funkcije.

Članak 9.

Olakotne okolnosti

Pod uvjetom da to već nije jedna od obveza na temelju Unijinih mjera ograničavanja, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u vezi s kaznenim djelima iz članaka 3. i 4. sljedeće okolnosti mogu smatrati olakotnim okolnostima:

- (a) počinitelj nadležnim tijelima pruža informacije koje ta tijela u suprotnom ne bi mogla dobiti i time im pomaže da identificiraju ili privedu pravdi druge počinitelje;
- (b) počinitelj nadležnim tijelima pruža informacije koje ta tijela u suprotnom ne bi mogla dobiti i time im pomaže da pronađu dokaze.

Članak 10.

Zamrzavanje i oduzimanje

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se financijska sredstva ili gospodarski izvori koji podliježu Unijinim mjerama ograničavanja, a u vezi s kojima osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis počini kazneno djelo iz članka 3. stavka 2. točke (h) podtočke i. ili ii. ili sudjeluje u počinjenju tog kaznenog djela smatraju „imovinskom koristi” stečenom kaznenim djelom za potrebe Direktive (EU) [.../...] [Direktiva o povratu i oduzimanju imovine].

Članak 11.

Pravila o nadležnosti

- (1) Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi uspostavila svoju nadležnost za kaznena djela iz članaka 3. i 4. u sljedećim slučajevima:

⁵⁷ Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala SL L 300, 11.11.2008., str. 42.–45.

- (a) kazneno djelo počinjeno je u cijelosti ili djelomično na državnom području dotične države članice, uključujući njezin zračni prostor;
 - (b) kazneno djelo počinjeno je u bilo kojem zrakoplovu ili na bilo kojem plovilu u nadležnosti dotične države članice;
 - (c) počinitelj je državljanin dotične države članice ili u njoj ima boravište;
 - (d) počinitelj je službenik dotične države članice koji postupuje u okviru svoje službene dužnosti;
 - (e) kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe s poslovnim nastanom na državnom području dotične države članice;
 - (f) kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe u vezi s bilo kojom poslovnom aktivnosti koja je u cijelosti ili djelomično obavljena na državnom području dotične države članice.
- (2) Ako je kazneno djelo iz članaka 3. i 4. u nadležnosti više od jedne države članice, te države članice surađuju kako bi utvrdile koja država članica treba provesti kazneni postupak. Predmet se, prema potrebi, upućuje Eurojustu u skladu s člankom 12. Okvirne odluke Vijeća 2009/948/PUP⁵⁸.
- (3) U slučajevima iz stavka 1. točke (c) države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da izvršavanje njihove nadležnosti ne bude podložno uvjetu da kazneni progon može započeti samo nakon što žrtva podnese prijavu u mjestu u kojem je kazneno djelo počinjeno ili nakon što država mjesta u kojem je kazneno djelo počinjeno podnese prijavu.

Članak 12.

Rokovi zastare

- (1) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi odredile rok zastare kojim se omogućuju istraga, kazneni progon, sudski postupak i donošenje sudskih odluka za kaznena djela iz članaka 3. i 4. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon njihova počinjenja u cilju djelotvornog postupanja u odnosu na ta kaznena djela.
- (2) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile, u slučaju kaznenih djela iz članaka 3. i 4. koja su kažnjiva najvećom sankcijom u obliku kazne zatvora od najmanje pet godina, istragu, kazneni progon, sudski postupak i donošenje sudske odluke za kaznena djela tijekom razdoblja od najmanje pet godina nakon počinjenja tih kaznenih djela.
- (3) Odstupajući od stavka 2., države članice mogu odrediti rok zastare kraći od pet godina, ali ne kraći od tri godine, pod uvjetom da je zastaru moguće prekinuti ili obustaviti u slučaju određenih akata.
- (4) Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile izvršenje:
- (a) kazne zatvora u trajanju duljem od jedne godine; ili umjesto toga
 - (b) kazne zatvora u slučaju kaznenog djela koje je kažnjivo najvećom sankcijom u obliku kazne zatvora od najmanje četiri godine,

⁵⁸ Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (SL L 328, 15.12.2009., str. 42.).

izrečene nakon pravomoćne osuđujuće presude za kazneno djelo iz članka 3. ili 4. u razdoblju od najmanje pet godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude. To razdoblje može obuhvaćati produljenja roka zastare koja proizlaze iz prekida ili obustave.

Članak 13.

Koordinacija i suradnja nadležnih tijela unutar države članice

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi uspostavile odgovarajuće mehanizme za koordinaciju i suradnju na strateškoj i operativnoj razini među svim svojim nadležnim upravnim, policijskim i pravosudnim tijelima.

Takvi mehanizmi usmjereni su barem na:

- (a) osiguravanje zajedničkih prioriteta i poimanja odnosa između izvršavanja kaznenopravnih i upravnih mjera;
- (b) razmjenu informacija u strateške i operativne svrhe;
- (c) savjetovanje u pojedinačnim istragama;
- (d) razmjenu primjera dobre prakse;
- (e) pomoć mrežama stručnjaka koji rade na pitanjima relevantnima za istragu i kazneni progon počinitelja kaznenih djela povezanih s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja.

Članak 14.

Prijavljivanje kaznenih djela i zaštita osoba koje prijavljuju kaznena djela povezana s kršenjem Unijinih mjera ograničavanja ili pomažu u istrazi

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se zaštita dodijeljena Direktivom (EU) 2019/1937⁵⁹ primjenjuje na osobe koje prijavljuju kaznena djela iz članaka 3. i 4. ove Direktive.

Članak 15.

Istražni alati

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da djelotvorni istražni alati, kao što su oni koji se primjenjuju u istragama u predmetima organiziranog kriminala ili u predmetima drugih teških kaznenih djela, budu dostupni i za istragu ili kazneni progon počinitelja kaznenih djela iz članaka 3. i 4.

⁵⁹ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije, SL L 305, 26.11.2019., str. 17.–56.

Članak 16.

Suradnja tijela država članica, Komisije, Europol, Eurojusta i Ureda europskog javnog tužitelja

- (1) Ne dovodeći u pitanje pravila o prekograničnoj suradnji i uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, tijela država članica, Europol, Eurojust, Ured europskog javnog tužitelja i Komisija, u skladu s vlastitim nadležnostima, surađuju u suzbijanju kaznenih djela iz članka 3. i 4. U tu svrhu Komisija i, prema potrebi, Europol i Eurojust pružaju tehničku i operativnu pomoć kako bi nadležnim tijelima olakšali koordinaciju istraga i kaznenih progona.
- (2) Osim toga, nadležna tijela država članica s Komisijom i drugim nadležnim tijelima redovito razmjenjuju informacije o praktičnim pitanjima, posebno o obrascima izbjegavanja mjera, npr. strukturama za prikrivanje stvarnog vlasništva i kontrole nad imovinom.

Članak 17.

Izmjene Direktive (EU) 2018/1673

U članku 2. prvom stavku Direktive (EU) 2018/1673 dodaje se sljedeća točka:

„(w) kršenje Unijinih mjera ograničavanja”.

Članak 18.

Prenošenje

- (1) Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do [OP – unijeti datum – u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive]. O tome odmah obavješćuju Komisiju. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.
- (2) Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 19.

Evaluacija i izvješćivanje

- (1) Komisija do [OP – unijeti datum – dvije godine nakon isteka razdoblja za prenošenje] Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se procjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele mjere potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.
- (2) Ne dovodeći u pitanje obveze izvješćivanja utvrđene u drugim pravnim aktima Unije, države članice svake godine Komisiji dostavljaju sljedeće statističke podatke o kaznenim djelima iz članka 3. i 4.:

- (a) broj kaznenih postupaka koji su pokrenuti, u kojima je optužba odbačena, koji su završili oslobađajućom presudom, koji su završili osuđujućom presudom i koji su u tijeku;
 - (b) vrste i razine sankcija izrečenih za kršenje Unijinih mjera ograničavanja.
- (3) Države članice Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 2. koristeći se namjenskim alatima za izvješćivanje koje je Komisija uspostavila za izvješćivanje u području mjera ograničavanja.
- (4) Do [OP – unijeti datum – pet godina nakon isteka razdoblja prenošenja] Komisija provodi procjenu učinka ove Direktive i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Države članice Komisiji pružaju sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

Članak 20.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 21.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*